

012
0.
Λόγος πανηγυρικός ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Μη-
τροπολιτικῷ ναῷ Μεσολογγίου κατὰ τὴν
ἐπέτειον ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρ-
τίου ἐντολῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς ὑπὸ Β.
Οἰκονομοπούλου

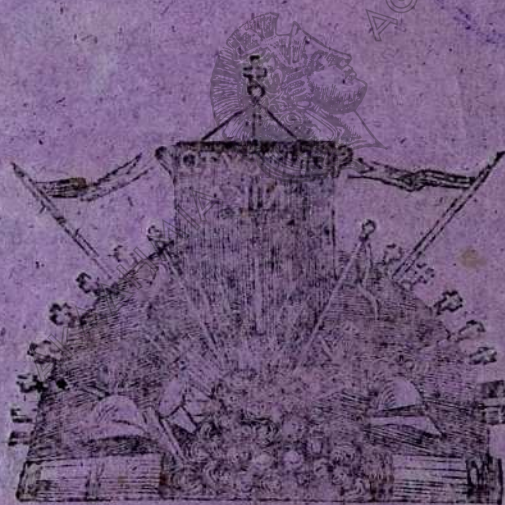
ΣΟΡ
B
ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ
ΕΦΟΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

Εν Μεσολογγίῳ 28 Μαρτίου 1876.

ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΓΟΥΡΓΟΥΡΙΝΗ.

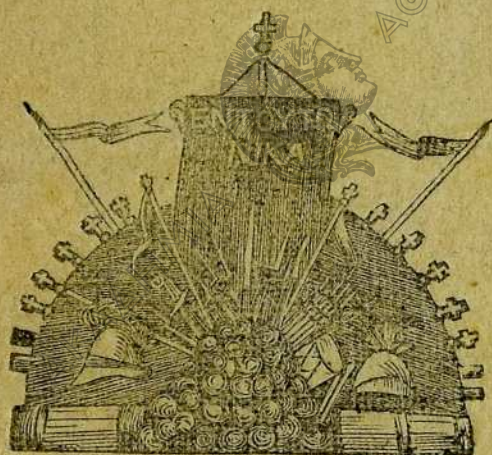
Ὁνομαστον
 καὶ οἰκιστὴν αὐτῆς πόλιν
 ἔσται ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐκ τῶν
 ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐκ τῶν
 ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐκ τῶν
 ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐκ τῶν

1870 28 1870 28 1870 28

1870 28 1870 28 1870 28

Λόγος πανηγυρικός ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Μη-
τροπολιτικῷ ναῷ Μεσολογγίου, κατὰ τὴν
ἐπέτειον ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρ-
τίου ἐντολῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς ὑπὸ Β.
Οἰκονομοπούλου

Ἐν Μεσολογγίῳ 28 Μαρτίου 1876.

ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΓΟΥΡΓΟΥΡΙΝΟΥ.

» Εὐαγγελίζου γῇ χαρὰν μεγάλην, αἰνεῖτε οὐρανοὶ
θεοῦ τὴν δόξαν. »

Ναὶ ! χαρὰν μεγάλην ἡ γῆ σήμερον εὐαγγελίζεται,
οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται αἰνούντες τὴν δόξαν τοῦ
θεοῦ, οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ πρωίας ἀναγγέ-
λουσι τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, οἱ ἱεροὶ ναοὶ ἀνθο-
στόλιστοι μὲ τὰ εὖοσμα τῆς ἀνοιξέως ἄνθη ἀνοίγονται,
οἱ τῆς ἐκκλησίας ἱεροφάνται εὐλαβεῖς εἰς τὸ θυσιαστή-
ριον εἰσέρχονται, καὶ σύμπας ὁ χριστ. κόσμος εἰς τοὺς
ἱεροὺς ναοὺς ἐκασταχοῦ συνερχόμενος τελεῖ καὶ πανηγυ-
ρίζει τὴν χαρμῶδουνον ταύτην ἡμέραν ! ὁλόκληρος, λέγω,
ὁ χριστ. κόσμος τοῦτο πράττει, ἐξαιρέτως δὲ ὁ ἑλληνι-
σμός τὴν κορωνίδα τῶν ἑορτῶν τοῦ ὅσον οἶόν τε μεγα-
λοπρεπέστερον ἐπιτελεῖ !!

Καὶ διατί ταῦτα γίνονται ; Διότι διπλῇ, ὦ φιλέορτοι,
ἑορτῇ τελεῖται σήμερον α) μετ' εὐαγγελισμοῦ τῆς παρ-
θένου ἥτοι ἡ κατάβασις τοῦ θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, καὶ β)
ἡ 25ῃ Μαρτίου 1821 ἡμερᾷ κατ' ἡν ἀνεπετάσθη ἡ ση-
μαία τῆς ἑλλην. ἐλευθερίας !

Δικαίως λοιπὸν ἀπὸ τὸ κατὰ πλήρωμα ἑορτάζει σή-
μερον, δικαίως οἱ ἐκασταχοὶ Ἕλληνες πανηγυρίζουσι, δικαί-
ως δὲ καὶ τὸ ἴδιον καὶ Μεσολογγίον, ὅπερ πρωτηγωνίση-
σε κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, ἀθρόον συνέρρευ-
σεν εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν αὐτοῦ ναὸν μεθ' ὅλου τοῦ ἐν-
τίμου θιάσου τῶν ἐκκλησιαστικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιω-
τικῶν ἀρχῶν, δικαίως, λέγω, συνήλθμεν μὲ πρό-
σωπα φαῖδρα καὶ πλήρη φιλοχρίστων καὶ ἑλληνοπρεπῶν
αἰσθημάτων ! διατί ποία ἑορτῇ ὑψιλοτέρα, ποία τελετῇ
λαμπροτέρα ἢ ἡ ἀποβλέπουσα ἐνθεν μὲν τὴν διάρρηξιν τῶν
δεσμῶν τῆς εἰδωλοκρατείας, ἐνθεν δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν
ἡμῶν ἐκ τῆς σιδηρᾶς τῶν Τούρκων δουλείας ;

» Εἴτις λοιπὸν εὐσεβὴς καὶ καὶ φιλόπατρις ἀπολαύ-
τω νῦν τῆς σεπτῆς καὶ λαμπρᾶς ταύτης πανηγύρεως ;
Εἴτις ρανίδα ἑλληνικοῦ αἵματος εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ αἰ-
σθάνεται ὥς θεωρῇ τὴν ἡμέραν ταύτην ἑορτὴν ἑορτῶν καὶ
πανηγυρίν πανηγύρεων !!

Καὶ πρῶτον περὶ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς παρθένου (α')

Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὅτε ἐπέστη ὁ καιρὸς τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, τότε, κατὰ τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν ἀρχάγγελον Γαβριὴλ εἰς τὸν κόσμον, ὅς τις διὰ τῆς θεοπνεύστου καὶ θρονιάδους αὐτοῦ σάλπιγγος ἐξαγγέλλει εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος τὴν κατάβασιν τοῦ ὑψίστου, παρουσιασθῆς δὲ εἰς τὴν παρθένον Θεοτόκον κραυγάζει τὸ « χαῖρε ».

Καὶ εὐθέως ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς παρθένου ζωγραφίζεται ὁ λαμπρὸς τῆς δικαιοσύνης ἥλιος ! ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ ἐννέα μῆνας γεννᾶται, ἀναπτύσσεται κραταιοῦται βαπτίζεται παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ παραλαβὼν δώδεκα μαθητὰς ἁλιεῖς ἰχθύων τοὺς καθιστὰ ἁλιεῖς ἀνθρώπων, ἀποστέλλει αὐτοὺς ἵνα διδάξωσι τὸ εὐαγγέλιον ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, Αὐτὸς δὲ πορευόμενος εἰς πολλὰς πόλεις χώρας καὶ κώμας διδάσκει τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, διώκει ἐξ αὐτῆς τὸ σκότος καὶ τὴν παχυλὴν ἀμάθειαν, πολλὰ καὶ διάφορα τεράστια θαύματα ποιεῖ, νεκροὺς ἀνιστὰ καὶ πρὸ πάντων τεταρταῖον τὸν Λάζαρον ! ἐκ σώματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ὕμνους καὶ αἶνους ἀποσπᾷ, μετὰ βαίων καὶ κλάδων μυρσίνης οἱ λαοὶ αὐτὸν ὑποδέχονται ! Πλὴν τίς διηγῆσεται τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ ; ποία γλῶσσαι ὅσον εὐλαλος καὶ εὐδίνητος ἐὰν ᾔναι δύναται ν' ἀπαριθμήσῃ τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν κόσμον ; ποῖος νοῦς εἶνε ἱκανὸς νὰ χωρήσῃ τὰ εὐαγγελικὰ τοῦ Χριστοῦ ὕψη ; ἐπιλείπει ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος διηγουμένους, καίπερ ὀλίγιστα εἰδότες.

Ἐπὶ τέλους προδίδεται παρὰ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Ἰούδα

(α) Τὸ θερησκευτικὸν τοῦτο μέρος τοῦ λόγου, περὶ τοῦ εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ, ἐγένετο κατὰ δικαίαν ἀξίωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἥτις διεξεληθούσα αὐτὸ ἀρμοδίως ἐνέκρινε τὴν ἐκφώνησιν καὶ δημοσίευσιν αὐτοῦ.

ἀπάγεται ἐνώπιον τῶν Ἀρχιερέων ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ Πιλάτου ῥαπίζεται ἐμπαίζεται κολαφίζεται καταδικάζεται μετ' ἀνόμων λογίζεται στυρόνεται τέλος ἐν μέσῳ δῶν ληστῶν καὶ διὰ τοῦ ἀγνοῦ καὶ παναχράντου αὐτοῦ αἵματος διαρρηγνύει τὰ δεσμά τῆς εἰδωλολατρείας! Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρεται καὶ θαῦμα θαυμάτων προεξαγγέλλεται! Ἐκτοτε οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ πολλαπλασιάζονται, ὁ Χριστιανισμὸς μὲ τὴν ἀναγκαίαν τοῦ χρόνου πάροδον ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφ' ἡλίον ἐξαπλοῦται, λαμπροὺς δὲ καὶ ἀγλαοὺς καρποὺς προσήνεγκε καὶ ὁσημέραι προσφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Πλὴν περὶ τῶν ἀγλαῶν τούτων τοῦ χριστιανισμοῦ καρπῶν ἡχοῦσιν ἐκάστοτε εἰ ἱεροὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἀμβωνες καὶ διαπρυσίως κηρύττουσιν οἱ τῆς θρησκείας ἱεροφάνται, εἰς ἐμὲ δὲ μόνον ἐπιτρέψατε ἐν παρόδῳ σήμερον ἵνα ὑπομνήσω ὑμῖν ὅτι οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ἅτινα τὸν χριστιανισμόν ἀσπασθέντα προσηκόντως ἡρμήνευσαν τὰς σέπτα τοῦ εὐαγγελίου γραφάς, τὸ ἄκρον τοῦτο αἰῶνον τῆς ὑψηλῆς καὶ θείας φιλοσοφίας καὶ τῆς ἀνωτάτης ἠθικῆς, τὰ ἔθνη, λέγω, ἅτινα εὐαγγελικῶς ἀνατρέφονται καὶ πολιτεύονται ἀνῆλθον τὴν ὑψίστην τῶν ἐθνῶν σκοπὴν καὶ τὸ ὕπατον σημεῖον τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως!

Ἐκτοτε, λέγω, οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ πολλαπλασιάζονται, τὸ σκότος ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀνθρωπότητος αἶρεται καὶ ἀντ' αὐτοῦ διαυγάζει τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ μόλις 19 σχ. αἰῶνες παρήλθον ἐλάχιστοι πρὸς τὸ ἀπειρον παραβαλλόμενοι μῶλα ταῦτα 400 περίπου ἑκατομ. εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ποίμνην ποιμαίνονται, ὁλόκληρος ἡ σοφὴ Εὐρώπη ἐκτὸς τῆς Τουρκίας τὸν Χριστιανισμόν ἡσπασθῇ, σύμπας ὁ νέος κόσμος τῆς Ἀμερικῆς, ὀλίγα δὲ μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας, ἐλεύσεται δὲ ἡμέρα καθ' ἣν γενήσεται μία ποίμνη καὶ εἷς ὁ ποιμὴν. » ἔχω καὶ ἄλλα πρόβλεπτα ἔξω τῆς αὐτῆς ταύτης χάκεινά με διαγαγεῖν καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι καὶ γενήσεται μία ποίμνη καὶ εἷς ποιμὴν. »

Ἄλλὰ πῶς ἐτελεῖτο πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ὁ Εὐαγγελισμός τῆς παρθένου; πῶς ἐπανηγύριζον οἱ πατέρες μας τὴν χαρμόσουν ταύτην ἡμέραν ἐπὶ Τουρκοκρατίας; Οἱ καλοὶ κάγαθοὶ ἡμῶν πατέρες καὶ πρόγονοι συνερχόμενοι εἰς τοὺς ταπεινοὺς αὐτῶν ναοὺς, ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαίοις ἐώρταζον αὐτὴν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου μὲ μετωπὸν σκυθρωπὸν καὶ περιλυπὸν! διότι σιδηροὺς ἐπεκάθητο ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτῶν ὁ βαρύτατος ἐκεῖνος τουρκικὸς ζυγός! Ἡμεῖς ὅμως γαλουχηθέντες μὲ τὰ ἄγλαα καὶ ζωήρουντα τῆς ἐλευθερίας νάματα πανηγυρίζομεν αὐτὴν μὲ (6) πλήρη ἐλευθερίαν καὶ μὲ σκιρτῶσαν καρδίαν· διατί; διότι ἡ 25ῃ Μαρτίου 1821 ἀνέτειλε φαιδρὰ καὶ αἰστία! ὦ ἡμέρα ἐνδοξος καὶ λαμπρὰ! ὦ ἡμέρα φαιδρὰ καὶ εὐκλεῆς! ὦ ἡμέρα πανηγύρεως καὶ χαρὰς!! ὦ εὖ παρέσης 25ῃ Μαρτίου 21 ὥς εὖ παρέσης! Τὰ χιλιεῖνα σώματα τῶν ἀπορθητῶν τοῦ Παλαμηδίου φρουρίων ἀπὸ πρωΐας κροτοῦσιν! ἑκατὸ καὶ εἰς κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν ὥς κεραυνοὶ παταγοῦντες ἀναγγέλλουσι τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας! λαοὺς πλῆθος ἀπειρον συνωθεῖται καὶ στρατὸς παρατάσσεται εἰς τὰς ἐπισημοτέρας ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ὁρὰν ταύτην, ἵπποι δὲ καλπάζοντες καὶ ἄμαξαι Βασιλικῇ πολυτελείᾳ κεκοσμημέναι ἄγουσι τοὺς Βασιλεῖς καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους ἄνδρας ἑλληνάς τε καὶ ξένους εἰς τὴν Μητρόπολιν! Πᾶσα ἑλληνικὴ πόλις πᾶσα κωμόπολις πᾶσα οἰκία φαιδρῶς πανηγυρίζει τὴν πανελλήνιον ταύτην πανήγυριν, καὶ λόγοι πανηγυρικοὶ πολλαχοῦ ἐκφωνοῦνται ἐξυμνοῦντες τὸ ὕψος τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης ἐθνικῆς ἐορτῆς!!

Πλὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν πανηγυρικοῦ λόγου, Κύριοι, ἔπρεπε ν' ἀναλάβῃ σήμερον ἄλλος τις ἐξ ἐπαγγέλιματος ρήτωρ, ἵνα πλέσῃ τοὺς ἀμαράντους σερφάνους τῆς ἐθνικῆς τῶν πατέρων μας δόξης, νὰ ἔχῃ δὲ καὶ εἰς χεῖράς του

(6) προτιμῶμεν τὴν ἀποκεκομμένην ἡμερὴν ἀντὶ τῆς μ. ε. τ. ὥς κρούουσιν λεπτότερον τὰς καρδίας τῶν εὐχισθέτων ἀκρατῶν καὶ ἀνγκυωστῶν.

Πινδάρου γλυκύφθογον φόρμιγγα ὅπως κρούων αὐτὴν ἐξυμνῇ τὰ τεράσια τῶν προγόνων μας κατορθώματα, τοῖς μὲν δὲ καγὼ νὰ σχισαγραφήσω ὀλίγα τινὰ τοῦτε ἀρχαίου καὶ νέου ἑλλ. κόσμου, ὅσον ἔνεστι διὰ βραχέων, πεποιθὼς εἰς τὴν ἐπικτικὴν κρίσιν τοῦ φιλοπάτριδος ἀκροατηρίου, καὶ εἰς τὴν ἰστορίαν τῶν προγόνων μας, ἥτις φιλοτιμεῖται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἀδυναμίαν μου ταύτην.

Ἀνελίστοντες τὰς δέλτους τῶν αἰώνων καὶ τὰ λελαξευμένα [τῆς Πεντελης μάρμαρα ὑπὸ τῆς οὐρανίας τέχνης τοῦ Φειδίου εὐρίσκομεν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἅτινα προσείλκυσαν τὸν θαυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῆς ἀνθρωπότητος διαπρέπει τὸ ἑλλ. ἔθνος ! ἀναγκαίως ! Τίς ἀναλογιζόμενος τὰ τρισμέγιστα ἐκεῖνα κατορθώματα ἅτινα διεπράχθησαν κατὰ τὴν λαμπρὰν τοῦ ἑλλ. ἔθνους ἐποχὴν δὲν ἱλιγγιᾷ καὶ ἐκθαμβοῦται ; τίς ἀναλογιζόμενος τοὺς δαιμονίους ἐκείνους ἀνδρας οὓς ἀνέδειξεν ἡ ἑλλ., ἀρχαιότης δὲν κύπτει κεφαλὴν ἐνώπιον τῆς θείας προνοίας ; Τὸ ἑλλ. ἔθνος διέδωκεν εἰς ἅπασαν τὴν ὑφήλιον τὰ φῶτα τὰς τέχνας τὰς ἐπιστήμας τὴν ἐλευθερίαν τὸν πολιτισμόν τὴν προόδον ἐν γένει τῆς ἀνθρωπότητος, πλὴν ἐπέπρωτο καὶ τὸ ἔθνος τοῦτο νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν αἰώνιον τῆς φύσεως νόμον εἰς τὰς μεταβολὰς τοῦ πανδομάτορος χρόνου εἰς τὴν παρακμὴν καὶ τέλος εἰς τὸν πολιτικὸν θάνατον ! !

Ἄλλ' ὥς ὁ λύχνος πρὶν ἢ σβέσῃ, τοῦ ἐλαίου κατακαέν. τας, φωτεινοτέρους καὶ λαμπροτέρους ἀναδίδει τοὺς τελευταίους αὐτοῦ σπινθήρας, οὕτω καὶ τὸ ἑλλ. ἔθνος δύνω τηλαυγεῖς καὶ φαεινοὺς φωσῆρας ἐν τῇ δύσει του ἀνέδωκε, δι' ὧν καὶ τὴν οἰκουμένην περιεφώτισε καὶ ἑαυτῷ νέαν περιέθηκε δόξαν ! τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον !

Ἐντὸς δώδεκα ἐτῶν ὁ εἰκοσαέτης μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους μέγας Ἀλέξανδρος ἀρχισράτης τῶν ἐλλήνων κατὰ τῆς Περσίας, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τρισμυρίων πεζῶν καὶ πεντακισχιλίων ἵππων ἄρδην ἀνατρέπει τὴν δυναστείαν τοῦ Ααρταίου, εἰσάγει τὰ ἑλλ. γράμματα εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν τὰς τέχνας τὰς ἐπιστήμας τὸν πολιτισμόν, οἰκοδο-

μετ' πόλεις λιμένας φρούρια καὶ σόλους καὶ ἐν ᾧ γένει διδασκ-
 τερασίαν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα! Ἰλὴν ἀνα-
 κληθεὶς ὁ ἡμίθεος ἐν τῷ μέσῳ τηλικούτων πολιτικῶν καὶ
 στρατιωτικῶν σχεδίων, σερεῖ τὴν Ἑλλάδα τῆς παγκοσμίου
 ἀρχῆς καὶ δίδωσι τέρμα εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρόοδον!

Μετὰ ταῦτα ἀγωνίζονται μὲν ἐκθύμως ἡ Ἀχαικὴ συμ-
 μαχία καὶ τὸ Ἰανναιτωλικόν συνέδριον ὑπὲρ τῆς κινδονευού-
 σης Ἑλλάδος, πλὴν οὐδὲν ἄλλο κατορθοῦσιν εἰμὴ νὰ παρα-
 τεῖνωσι τὰς ψυχὰς τοῦ ψυχορραγοῦντος ἑλλ. ἔθνους ἡμέρας!

Ἦδη, τοῦ δευτέρου π. χ. αἰῶνος μεσοῦντος, ὁ ἀήττητος
 ἐκεῖνος σιδηροφόρος τῆς Ρώμης κατακτητὴς Μούμιος, βαρὺς
 ἐπέρχεται κατὰ τῆς ἐξίας τῶν Φώτων, ταπεινοὶ τὴν ἀγέρω-
 χον Σπάρτην, θραύει τὴν Ἀχαικὴν συμμαχίαν, συλεῖ καὶ πυρ-
 πολεῖ τὴν ἀφνειὸν Κόρινθον, ἡ δὲ Ἑλλάς γίγνεται φεῦ!
 Ῥωμαϊκὴ Ἐπαρχία!!

Βραδύτερον δὲ ἐπέρχονται αἱ φοβεραὶ ἐκεῖναι ἐπιδρομαὶ
 πολλῶν βαρβάρων λαῶν αἰτίνες ὥς ρυπαρὰ ἰλὺς κα-
 τέκλυσαν τὴν κλασικὴν τῆς Ἑλλάδος γῆν!!

Ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς οὕτω καταπεσούσης ἐλευ-
 θερίας ἀνεγείρονται τὰ μέγαρά τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατό-
 ρων ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς διὰ τὸ ἑλλ. μεγαλεῖον, πλὴν καὶ
 αὕτῃ ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία μὴ ἔχουσα σοιχεῖα ἐντε-
 λοῦς ἑλληνικῆς ἔθνικότητος εἰς μᾶτην ἐπελάβετο ἐν ἑπτα-
 λόφῳ τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀνέσασιν! Τὸ αἷμα ῥέ-
 ον ποταμηδὸν ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων ἐπιθέσεων καὶ ἐπιδρο-
 μῶν πολλῶν ἀγρίων λαῶν, παρέλυσεν τέλος τὴν ἰσχὺν τοῦ
 ἔθνους, ὅπερ ἐδέχθη γενναίως ἐπὶ τοῦ σήθους τοῦ καὶ τὸ
 τελευταῖον τοῦτο τραῦμα, καὶ ἐπεσεν ἐντμῶς ὑπὲρ πίσε-
 ως καὶ πατρίδος μαχομένον τὴν 29ην Μαΐου 1453!! Μω-
 ἀμεθ ὁ Β' εἰς τῶν ἀγριωτέρων πολεμικῶν ἐξ ὧν μνη-
 μονεύει ἡ ἱστορία πολιορκεῖ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλλη-
 νορωμαϊκοῦ ἔθνους Κωνσταντινούπολιν μὲ 300 χιλ. στρα-
 τὸν καὶ 400 πλοῖα. εἰς μᾶτην ὁ Βασιλεὺς προκινδυνεύει
 ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης, πολλαὶ μυριάδες Τούρκων πί-
 πτουνσι μαχομένοι καὶ ἐπὶ τέλους κυριεύουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ
 χριστιανισμοῦ καὶ ἑλληνισμοῦ, ὁ δὲ Κως. ὁ Παλαιολόγος

πίπτει μαχόμενος, καταλιπὼν διὰ τῆς ἡρωϊκῆς ἀμύνης του ἀνεξιτήλον μνήμην εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐπερχομένων γενεῶν !!

Ἐπῆλθεν ἡ πολυσένακτος καὶ ζοφερὰ ἐκείνη ἀποφρὰς ἡμέρα τοῦ 1453, καθ' ἣν ὁ βάρβαρος καὶ σιδηροῦς ἐκείνος δορυκτῆτωρ κατακρημνίσας τὸν σαυρὸν ἐκ τοῦ ὑψηλοῦς τοῦ θόλου τῆς Ἀγίας Σοφίας ἐνέπηξε τὴν ἡμισέληνον σημαίαν τῶν Τούρκων !! ὦ ἡμέρα φρίκης καὶ λύπης ! ὦ ἡμέρα λυπῆς καὶ ἀλγους ! ὦ ἡμέρα ταπεινώσεως καὶ ἐξουθενώσεως !!

Τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπακολουθεῖ δυσυχῶς ἡ ἄλωσις διαφόρων Ἑνετικῶν φρουρίων, ἅτινα ὑπῆρχον εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος (τῆς Ἐπτανήσου, τῆς Ναυπλίας, τῆς Μεθώνης, τῆς Κορώνης, τῆς Πύλου, τῆς Μονεμβασίας τῆς Ναυπάκτου κλ.) τὰ ὅποια πάντα ἀλλεπαλλήλως ἐκυρίευσαν οἱ Τούρκοι !!

Ἐπὶ 4 σχ. αἰῶνας ὁ υἱὸς οὗτος τῆς ἀνομίας Ἀγαρηνοῦ πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐπιβουλεύεται τὴν τιμὴν τοῦ φιλοτίμου Ἑλλήνος, σφετερίζεται τοὺς ἰδρώτας τοῦ πενομένου λαοῦ, τρέφεται ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς χήρας καὶ ἀπὸ τοὺς συναγμούς τῶν ὄρφανῶν, βεβηλώνει τὴν ἱερὰν ἡμῶν θρησκείαν, προπηλακίζει τοὺς σοφοὺς τοῦ γένους διδασκάλους, καὶ οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖ διὰ τῆς τυραννικῆς του διαγωγῆς εἰμὴ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὴν ἐντελῆ ἀπόσβεσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ !

Ἄλλ' ἂν καὶ διατελῇ ἡ πατρις ἡμῶν ὑπὸ τοιαύτην ταπείνωσιν, ἂν καὶ ἐπικαθῇ ἐπὶ τοῦ ἑλλ. τραχήλου ὁ βαρύτερος ἐκείνος Τουρκικὸς ζυγός, ὁ πῆρχεν ὅμως εἰς ἑκαστον Ἑλληνα φλέψ τις ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐζωογονεῖτο καὶ ἐφλεγμαινετο αἷμα ζέον καθαροῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ διακαῆς σπινθήρ ὅστις ἐμελλε νὰ ἀνάψῃ καὶ νὰ θράσῃ αἷμα ἐλευθέρων ! ὁ σπινθήρ οὗτος συνδουλιεθεὶς δυσυχῶς πρόωρος ὑπὸ τῆς Ἀυτοκρατείας τῶν Ῥώσων Αἰκατερίνης, πολεμοῦσης τότε πρὸς τοὺς Τούρκους, ἀνεπιτυχῶς ἐπυρσοκρότησε τὸ 1769. Ὁ ἀγὼν οὗτος ἀξιοθρήνητος καὶ ὀλεθριὸς ἀπέβη, ἐπειδὴ πολυέριθμα εἴδη Τουρκαλθάνων εἰσελάσαντα εἰς τὴν χώραν τοῦ Πάλοπος καὶ εἰς πολλὰς

ἄλλας τῆς Ἑλλάδος χώρας πᾶν βανδαλικὸν καὶ συγε-
ρὸν διέπραξαν, πολλὰς πόλεις διήρπασαν καὶ ἠρήμωσαν
πολλὰς χιλ. ἀνδρῶν καὶ γυναικοπαίδων κατέσφαξαν!! Ἡ
ἀρπαγὴ ἢ δῆσαις ἢ ἀγχόνῃ τὸ ξίφος καὶ ἡ βία ὑπῆρχον
τὰ μόνον νόμιμα μέσα τῆς διοικήσεως κατὰ τὰ τέλη τοῦ
παρελθόντος καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος!! Καὶ
κατέστρεψεν! κοιλὰς κλαυθμῶνος ἡ πατρίς τῶν χαρίτων!
Καὶ ἐνθα πρὶν ἐβλάστησαν καὶ ἀνέβαλον αἱ ἐπιστῆμαι αἱ
τέχναι ὁ πολιτισμὸς καὶ αἱ Μοῦσαι, ἐδέσποζον ἤδη χθό-
νιοι δαίμονες καὶ θρῆνοι μόνον καὶ ὄδυρμοὶ ἠκούοντο πολ-
λοὶ!! (συγκίνησις)

Πλὴν τὰς ἀτελευτήτους τοῦ ἔθνους ἡμῶν τραγωδίας
καὶ ἀπαραξικαρδίους σκηναὶς ὥς παρέλθωμεν ἀδακρυτεὶ καὶ
γενναίως διὰ τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, θεωροῦντες αὐ-
τὰς ὡς θυσίας ἱλασθῆναι προσφερόμενας εἰς τὸν αἱματὸ
φурτον βωμὸν τῆς θείας προνοίας! Στρέψωμεν τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς μας εἰς τὸν ἱερὸν καὶ σεβάσμιον κληρὸν, εἰς τοὺς
ποφύους τοῦ γένους διδασκάλους, εἰς τὴν ἐταιρίαν τῶν
φιλικῶν καὶ εἰς τοὺς ἐκασταχοῦ ἑσχατωλοὺς καὶ προεσῶ-
τας, οἵτινες ἐποδηγέτησαν τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀναγέννησιν
καὶ σωτηρίαν αὐτοῦ.

Οὐδέποτε οἱ ἀσίδιμοι οὗτοι ἄνδρες ἐπελάθοντο τῆς ἱε-
ρᾶς αὐτῶν ἀποστολῆς, οὐδέποτε νήδυμος ὕπνος κατέβη
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν των, ἀλλ' ἀγρυπνοὶ καὶ ἀκοίμητοι φρου-
ροὶ περιέμενον τὴν ῥοδοδάκτυλον αἴγλην τῆς ἐθνικῆς ἡ-
μῶν παλιγγενεσίας!!

» Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ σύμπαντος, Κύριοι, διηνε-
χῆς ὑπάρχει ὁ πόλεμος μεταξὺ παιδείας καὶ ἀμαθείας με-
ταξὺ ἐλευθερίας καὶ δεσποτισμοῦ. Ἐν τῇ ἀκαταπαύστῳ
ταύτῃ πάλῃ τοῦ σοιχείου τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς τὸ σοι-
χείον τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐλευθερίας αἰετοτε καταβάλλ-
λει τὸ σκότος καὶ τὴν τυραννίαν.

Ἀλύμαντον καὶ ἀφθαρτον μεταβαίνει ἀπὸ χώρας εἰς χῶ-
ραν ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ἀνεγείρον ἐκ τοῦ θανάτου τὰ
πτώματα καὶ διὰ τῆς βροντῶδους αὐτοῦ σάλπιγγος τοὺς
ἐκ' αἰῶνων εἰς λήθην νεκροὺς προσκαλοῦν εἰς ἀνάστασιν » .

Ναί ! κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ 21 πρώτῃ πασῶν ἡ ἑλλ. παιδεία ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος μαχομένη προσεφώνησεν ὡς ἄλλη Εὐρύκλεια τῇ καταχειμένη 'Ελλάδι. » Ἐγρεο Πηνελόπεια φίλον τέκος ὄρρ' ἴδῃαι ὀφθαλμοῖσι τοῖσι τὰ τ' ἔλδαι ἡμᾶτα πάντα ἡλθ' Ὀδυσσεὺς καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀφέπερ ἔλθων » Πανταχοῦ νῦν τοῦ πανελληνίου διασαλπίζεται ἡ Μαραθωνομάχος καὶ Σαλαμινία ἐκείνη φωνὴ τῆς ἐλευθερίας.

» Ἴτε, παῖδες 'Ελλήνων, ἴτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδα ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας γυναῖκας θεῶν τε πατέρων ἔδη θήκας τε προγόνων, νῦν ὑπὲρ πάντων ἁγῶν »

Πανταχοῦ νῦν ἤχοῦσι τὰ θεσπέσια ῥήματα τοῦ Ῥήγα τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς ἑλλ. ἐπαναστάσεως, ὃν τόσον πρωῶως ἀφῆρπασεν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ ἐλληνισμοῦ ἡ Αὐστριακὴ τιάρα, καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Πασᾶν τοῦ Βελιγραδίου ξυθα ἀπηγχονίσθη, πανταχοῦ, λέγω, τραγουδοῦνται τὰ θεσπέσια ᾠσματα τοῦ Φερραίου.

» Ὡς πότε παλληκαρία θά ζωμεν 'ς τὰ σενά,
μονάχοι 'σάν λοντάρια 'ς ταῖς ράχαις 'ς τὰ βουνά ;
σπηλαιῖς θά κατοικοῦμε θά βλέπωμεν κλαριά,
θὰ φεύγωμ' ἀπ' τὸν κόσμον καὶ τὴν σκληρὴν σκλαβιά ;
θὰ χάνωμε ἀδέρφια πατρίδα καὶ γονεῖς,
τοὺς φίλους τὰ παῖδιά μας κι' ὅλους τοὺς συγγενεῖς ;
καλλίτερα μιᾷς ὥρας ἐλεύθερη ζωῇ,
παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακὴ » ! !

Εἰς τὰ θούρια ταῦτα καὶ ἐγερτήρια ᾠσματα
» βοᾷ ἡ Πελοπόννησος ἡ Ἀττικὴ μυκάται,
καὶ δάκνων τὰς ἀλύτεις τοῦ ὁ Ἀκαρνὰν βρυχᾷται »

Ὁ ἀοιδιμος Ὑψηλάντης τὸν ἕνα τοῦ πόδα κτυπᾷ ἐν Μολδοβλαχίᾳ καὶ κλονισμὸν αἰσθάνεται ἡ ἁγία ρίβδος τοῦ Γερμανοῦ ἐν Ἀγίᾳ Λαύρᾳ.

Ὁ σπινθὴρ ὅστις ἐμελλε ν' ἀνάψῃ καὶ βράσῃ αἷμα ἐλευθέρων ὡς κεραυνὸς πυρσοκροτεῖ τὴν 25ην Μαρτίου 21 ! !

Τὰ δὲ τέκνα τῆς ἀσραπῆς οἱ ἀτρέμῃτοι παῖδες τοῦ Ἀρεως πατέρες ἡμῶν βροντοφωνήσαντες τὸ ἐωθινὸν κατὰ βαρβάρων τῆς ἐλευθερίας σάλπισμα ἤσαντορεῖως πρὸς τὸν

Σουλτάνον ἀνέκραξαν. Ἄγριε Τούρκα ! τὴν προπετὴ καὶ καταχθόνιον διαγωγὴν σου χυώνωσε κράτει ! ἐδεήλωσας καὶ ἑκαύσας τοὺς ἱεροὺς ἡμῶν ναοὺς ! πᾶν ἀνόσιον καὶ βανδαλικὸν κατὰ τῆς πατρίδος μας διέπραξας ! διήρπασας τὴν τιμὴν καὶ τὴν περιουσίαν μας ! ἠτίμασας τὰς παρθένους τὰς μητέρας τὰς ἀδελφὰς μας ! ! (συγκίνησις) ἄλλ' ἂν ὁ νόμος τῆς ἀνταποδόσεως εἶνε αἰώνιος νόμος τῆς φύσεως, οὐδεμία ἀσέβεια κατὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ μένει ποτὲ ἀνεκδίκητος καὶ ἡ ἐκδίκησις αὕτη τοσοῦτον φοβερά παρσκευάζεται ὅσῳ μείζον καὶ ὀγκωδέστερος τῶν ὑβρέων ὁ σωρὸς » ! !

Σύμπασα τότε ἡ Ἑλλὰς λαμβάνει τὰ ἐσκωριασμένα ἐκ τῆς δουλείας ὅπλα καὶ πραγματοποιεῖ εἰς 7 ἔτη τὸ τεράσιον τῆς ἀνεξαρτησίας ἔργον ! ! Τίς σοφὸς ἔχει τοιαύτην σοφίαν, τίς φιλόλογος τοιαύτην πολυμαθειαν, τίς φιλόπατρις τοσαύτην φιλοπατρίαν ἢ βάρυν τηλικαύτην εὐγλωττίαν καὶ εὐφράδειαν ἵνα ἐκαστὸς ἐγκωμιῇ τὸν διάπυρον πατριωτισμὸν τῶν ἀεινήσαντι προγόνῳ μας, καὶ νὰ ἀφηγηθῇ τὰ τρόπαια τῶν μένων θερμοπολεμάρχων καὶ συναιγείρων ; σιγησάτω πᾶσα γλῶσσα ῥητορικὴ, πᾶς ἑλληὴν ἵκανὸς τῆς ἱστορίας πληροὶ σιλίδας, ἐκάστη σπινθαμὴ γῆς καὶ νίκης τρόπαιον ! !

Πρὸς ἐπίρρωσιν τῶν ἀνωτέρω λόγων ἃς ἠχῆσωσιν οἱ θάυχοι τοῦ Παλαμηδίου καὶ τῶν θερμοπολέων, ἃς καλῆσῃ ἡ δόξα τῆς Γραβιδᾶς τῆς Ἀλαμάνας καὶ τῆς Ἰοριᾶς, ἃς ἐρωτηθῇ τὸ ἡρωϊκὸν καὶ μυριόνετρον Σούλι τὰ περίε τοῦ Μαρκενησίου μέρη, ἡ Ἀμφισσὸς ἡ Ράχωβα ἡ Ἀμπλιανή, ἃς ἐρωτηθῇ τὸ Βαλτέτσι, τὸ Λεβίδι τὰ Βέρβενα τὰ Δολιανὰ ἡ Δημητσάνη ἡ Τρίπολις ἡ Ἀκρέπολις τὸ Φάληρον ὁ Ἀκροκόρινθος τὰ Δερβενάκια ὁ Ἄγιο Σώσης τὰ Μαῦρα λιθάρια ἡ Καραὺ ἡ Ἀκράτα αἱ Πάτραι ἡ Ἀγία Λαύρα τὸ μέγα Σπῆλαιον τὰ Καλάβρυτα καὶ ἄλλοι ἐνδοχοὶ τόποι καὶ θέλομεν μάθει ὅτι ὀλίγοι μαχόμενοι κατὰ πολλῶν δέκα κατὰ ἑκατὸν ἑκατὸν κατὰ χιλίων ἄοπλοι κατὰ ἐνόπλων ἀδύνατοι κατὰ ἰσχυρῶν πειναλέοι κατὰ κεκορεσμένων ἐκέρδιζον λαμπρὰς νίκας, ἃς ἐρωτηθῇ ἡ Ἴδρα ἡ Σπέτσαις τὰ Ψαρά ἡ Χίος

ἡ Τένιδος, ὥς ἐρωτηθῶσι τὰ αἵματοβαφῆ ὕδατα τοῦ Νεοκέρου ἐνθα αἱ τρεῖς εὐεργέτιδες δυνάμεις ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους μας ἀνάπτουσι τὰ ἐν τοῖς θαλάσσοπόροις πυρπνόοις ὀχήμασι χαλκόςσμομα τηλεβόλα, ὧν ἡ ἀσραπὴ καὶ ἡ θροντὴ καὶ τὰ πυρπάλαμα τοῦ θανάτου βέλη ἐξεμηδένισαν τὸν Τουρκικὸν σόλον πληρώσαντα τὴν θάλασσαν τοῦ Ναυαρίνου ναυτικῶν ναυαγίων καὶ φόνου πολλοῦ ! !

Ἄλλὰ διατὶ νὰ καταφύγωμεν εἰς τόσον μακρὰς ἀποστάσεις ; διατὶ νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τόσον ἀπώτατα διαστήματα ; Δὲν ἐρωτῶμεν τὸ καρτερικὸν καὶ ὑπερήφανον Βασιλᾶδι ; δὲν ἐρωτῶμεν τὴν περιβόητον Κλεισόβαν καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐνθα 120 ἑκατόχχειρες ἔβαψαν τὰ τενάγη αὐτῆς μετὰ τὸ αἶμα τοσούτων Τούρκων καὶ Ἀράβων, ἐπλήγωσαν τὸν Κρουταχῆν, ἔσφαξαν τὸν Χουσεῖν Μπέην, καὶ ἐχάραξαν τὸ ὄνομα τῆς Κλεισόβης μετὰ χουσα καὶ ἀνεξάλειπτα γράμματα εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας ; Δὲν ἐρωτῶμεν τὸ Μισολόγγι τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ του κατὰ τὰς τρεῖς πολιτοκίας καὶ διὰ τῆς κοσμοβοήτου ἐξόδου του διετρύπησε μετὰ τὸ καρυσφύλλι τὴν τιάραν τὸ σκήπτρον τοῦ Σουλτάνου, κατέσχευεν αὐτὸν ἑμμανῆ καὶ λυσσώδη καὶ προσεῖλκυσε τὴν συμπάθειαν τῆς Εὐρώπης καὶ σύμπαντος τοῦ ἐξευγενισμένου κόσμου ; ! (ἐνθουσιασμός) Καὶ διατὶ νὰ ἐρωτήσωμεν ; δὲν ἀκούωμεν τοὺς θρηνώδεις γογγυσμοὺς τοὺς ἀναπεμπομένους ἀπὸ τὰ ἱερὰ ταῦτα ἑδάφη τὰ ζυμωμένα μετὰ μαρτυρικὸν αἶμα τηλικούτων λεοντοκάρδων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ! ! Καὶ περὶ μὲν τῶν πλείστων θέσεων καθ' ὧς τὰ ἑλλ. ἀρχαῖκά ὄπλα ἐθριάμβευσαν ἢ ἡρωϊκῶς ἀντέστησαν πρὸς τὸν Τουρκοσιγυπτικὸν κολοσσὸν εἶπομεν ἤδη διὰ βραχείων.

Τίς ὁμως ἔχει χαλυβδίνην καρδίαν ; τίς εἶνε τοσοῦτον χαλκέντερος νὰ ἀφηγηθῇ καὶ παραστήσῃ τὰς διαδραματισθείσας ἐπταετείς τραγικὰς σκηναὶς πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδίως δὲ ἐνταῦθα ; τίς λέγω δύναται νὰ ἀπεικονίσῃ τὸ κοσμοβόητον τῆς ἐξόδου δράμα τοῦ Βασιλαδίου τῆς Κλεισόβης καὶ τοῦ ἀνεμομύλου ; Μόνον Σὺ, ὦ ζῶσα ἱστορία,

τοῦτο δύνασαι ! » ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισιν ἐόντα ἀ-
πιστότερα ὀρθόκλων » Σὺ σεβαστὲ γέρον ! λείψανον περι-
σωθέν ἀπὸ τὴν ἀγρίαν τοῦ Ἰμπραήμη μάχαιραν, ἐλθὲ !
ἐλθὲ νὰ μᾶς διηγηθῇς ποῦ εἶδες μέ τὰ μύμτια σου τὸν
φοικαλέον ἐκείνον βομβαρδισμόν τῆς 12 Φεβρουαρίου 26. ! !
διηγῆσού μας πόσοι ἀτρόμητοι μαχηταὶ ! πόσαι νέαι Σπαρτιά-
τιδες πόσαι γενναῖαις Μισολογγίτισσαις μὲ τὰ βρέφη εἰς τὰς
ἀγκάλας δὲν ἐγένοντο βορὰ τῶν βροντοφθόρων ἐκείνων κε-
ραυνῶν ! ! ἐλθὲ νὰ μᾶς διηγηθῇς τὰς οἰμωγὰς καὶ τοὺς θρή-
νους, οἵτινες ἐπύκνωσαν τὴν ἀτμοσφαῖραν κατὰ τὸν ἀπο-
χαιρετισμὸν τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης νυκτὸς τῆς 10 Ἀπριλί-
ου, ὅτε ἀπεχαιρέτων οἱ ἀδελφοὶ τοὺς ἀδελφούς ἢ μανά-
δες τὰ παιδιὰ ! ! . . . (βαθιτάτη συγκίνησις)

(ἀπόροπτον) Ὅταν ὁ Ἕλλην εὐθυμῶν τραγουδῇ ἡρωϊκά
ἄσματα τῆς πατρίδος του, κλαῖσι θρήνει μᾶλλον, διότι τὰ
τραγούδια ταῦτα εἰς ἐλεγεία μοιρολόγια ἐκφράζοντα τὰς
συμφορὰς τῶν πατέρων του ! !

Ὅταν πανηγυρίζῃ ἔθνικὰς ἐορτὰς καὶ ἀνατρέξῃ ὀλίγον
εἰς τὸ παρελθὸν τὰς χαρμωσοῦς τελετὰς εἰς πανελληνί-
ους κηδεῖας μεταβάλλει, διότι ἐκάστη σελὶς τῆς ἱστορίας
του καὶ νέον μαρτυρολόγιον περιέχει ! ! !)

Ἐλθὲ, γέρον, νὰ μᾶς διηγηθῇς, ὅταν ἐθραύσθῃ ἡ γέφυρα, ποῖ-
αι φωναὶ γοεραὶ καὶ φοικαλέαι δὲν ἐξήρχοντο ἀπὸ τοὺς λε-
βέντες ἐκείνους ! ! εἶπέ μας ὁποῖος παράτολμος παλλη-
καρισμὸς ὤθησε τοὺς ἀτρομήτους ἐκείνους τοῦ ἀνεμομύλου
ἥρωας καὶ ἄλλους μάρτυρας πολλαχοῦ τοῦ Μεσολογγίου
ὥστε νὰ ἐκσφενδονίσωσι τὰ μέλη των εἰς τὸν ἀέρα ; ! !

Ἐλθὲ νὰ μᾶς διηγηθῇς Σεβ. λείψανον τῆς ἐξόδου ! πῶς
ἠδυνήθητε νὰ ἀνθέξητε κατὰ τόσων σοιχείων τῆς φύσε-
ως, κατὰ τόσου ψύχους καὶ πείνης ; πῶς ἠδυνήθητε νὰ
διαρρήξητε τὰς πυκνάς τοῦ Ἰβραήμη φάλαγγας ; καὶ πῶς
διήλθατε διὰ τηλικούτου πυρός καὶ σιδήρου ; ! ! διὰ νὰ
δώσητε εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους Σας ὀλίγην γῆν ἐλευ-
θέραν ! ! Σκιαὶ προγόνων σεβασαὶ ! ! . . .

Σκιαὶ προγόνων σεβασταὶ ! !

Σὺ, ὦ ἱερέ καὶ σεβάσμιε κληρε, Πατριάρχᾳ Γρηγόριε

Γερμανέ παλαιῶν Πατρῶν καὶ λοιπὴ σεβασμία χορεία τοῦ κλήρου, ἥτις ἐνέσπειρας εἰς τὰς καρδίας τῶν νέων Ἑλλήνων τὸν σπέρων τῆς πίστεως !! Σὺ πρόδρομε τῆς ἐπαναστάσεως Ῥήγα Φερραῖε, Ἀδαμάντιε Κοραῖ καὶ λοιπὴ χορεία τῶν σοφῶν τοῦ γένους διδασκάλων, οἵτινες διὰ τῶν συγγραμμάτων καὶ τῆς διδασκαλίας Σας ἐθερμύνατε τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων μὲ τὰ φλογερὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ αἰσθήματα !!

Σὺ πρόεδρε τῆς Φιλ. ἐταιρίας Ἀλέξανδρε Ὑψηλάντα, κυβερνήτα τῆς Ἑλλάδος Καποδίστρια, Σκουφᾶ ἰδρυτὰ τῆς ἐταιρίας Ἀναγνωστᾶ ἀπόστολε ταύτης καὶ λοιπὰ ἐνδοξα μέλη !!

Σεῖς περινοῦσάτοι πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος Ἀνδρέα Ζαΐμη Ἀλέξανδρε Μαυροχορδάτε καὶ λοιποὶ ἅπαξ ἅπαντες, οὓς τὸ φιλόπατρι ἀκροατήριον καλῶς γινώσκει !!

Σεῖς, ὧ εὐγενεῖς καὶ φιλόανθρωποι τῶν φιλελλήνων σκιαί, Βασιλεῦ τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκε, Πίνδαρε τῆς νέας Ἑλλάδος Λόρδε Βύρων, Κόγχραν, Ἀσυγέ, Κόδριχτων, καὶ λοιποὶ οἵτινες συναποτελεῖτε τὴν αἰδιδίμον τῶν φιλελλήνων χορείαν !! πανηγυρίσατε διὰ τοῦ πνευματικοῦ τῆς ψυχῆς ὁμματος μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ ἑλληνισμοῦ τὴν χαρμόσυνον ταύτην ἡμέραν !!

Σὺ ὧ ἡγεμονικὴ σκία Δημητρίου τοῦ Ὑψηλάντου, περινοῦσατε στρατηγὲ τῆς Πελοποννήσου Κολοκοτρώνη, στρατηγὲ τῆς σερεᾶς τσαρκοφάγε Καραϊσκάε, Σὺ ἀτρόμητε Μάρκο Μπότσαρη, Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη Δελιγιάνναι Πετμεζαῖοι, Σεῖς γενναῖοι Ὀδυσσεῦ Ἀνδρουῦτσε, Κίτσο Τσαβέλα, Ἰωάννη Νοταρᾶ Σολιώτῃ καὶ λοιποὶ τῶν ἑλλ. ὁπλων ἀρχηγοὶ καὶ ὀπλάρχηγοι ἅπαξ ἅπαντες !!

Σεῖς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἀτρόμητοι ἀρχηγοὶ καὶ ὀπλάρχηγοι ὧν τὰ ὀνόματα τὸ εὐγενὲς ἀκροατήριον κάλλιον ἐμοῦ γινώσκει !!

Σεῖς θαλασσομάχοι Μισοῦλαι, Κουντουριῶται, Κριεζίδες, Σαχτούβραι Τσαμαδοὶ Τομπάζαι καὶ λοιποὶ θαλάσσιοι δελφῖνες οἵτινες τηλικαῦτα περιφανῆ τρόπαια ἤρατε κατὰ διήρεων καὶ τριήρεων ! Σὺ δαιμόνιε υἱὲ τῶν Ψαρῶν λεί-

φανον ἐπιζῶν ἐκ τῶν ἡρώων τῆς νέας Ἑλλάδος ! Σὺ Ἱερὰρχα Ἰωσήφ μετὰ τῶν ἐκσφενδονισθέντων πολλαχοῦ τοῦ Μεσολογγίου εἰς τὸν αἰθέρα ἡρώων ! Σεῖς πανεύφημοι τοῦ Βασιλαδίου μάρτυρες, Σεῖς χαλκέντεροι τῆς Κλεισῆδος πρόμαχοι, Σεῖς τοῦ Μεσολογγίου γίγαντες, λέοντες τῆς καταπληκτικῆς ἐκείνης ἐξόδου ! Σεῖς τοῦ Μεσολογγίου εὐγλωττοι ῥήτορες ἀρχηγοὶ ὀπλαρχηγοὶ ἅπαξ ἅπαντες ὧν τὰ ὀνόματα ἄπειρα σέματα ἤδη μνημονεύουσι τὸ δὲ ἐμὸν μετ' ἄλγους ψυχῆς δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ ! (δ) Σεῖς τέλος τῆς Ἐπαναστάσεως ἀρχηγοὶ ἅπαξ ἅπαντες καὶ γενναῖοι στρατιῶται ! Ζώσθητε τὰς ἀρχαῖκας μὲν πλὴν ἐνδόξους πανοπλίας Σας καὶ πανηγυρίσατε μετὰ τῶν τέκνων Σας τὴν πανελλήνιον ἐορτὴν τῆς 25ης Μαρτίου ἐνώπιον τῆς ὁποίας ταπυνοῦνται τὰ χρονικὰ τῶν αἰώνων ! ! ! Πλὴν διατὶ τοσοῦτον βαρυαλγεῖτε, ὦ ἱεραὶ ψυχαί ; Διατὶ τοσοῦτον ἄλγος κυριεύει τὰς ψυχὰς Σας ; Ναι ! βαρυαλγεῖτε διότι ὁ Ὀλυμπος δὲν ὑποὶ ἐλευθέραν τὴν κεφαλὴν του, ἀπὸ τοῦ Πίνδου δὲν ἀκοῦονται ἄσματα χαρᾶς καὶ ἐλευθερίας ! τὸ ὑπερήφανον Σοῦλι δὲν αἶραι ἀδέσμευτον τὴν κορυφὴν του ! ἡ γερὰ τοῦ ἔθνους κεφαλὴ ἡ Ἐπτάλοφος τύπτεται ὑπὸ τῆς μάστιγος τῶν Μουσουλμάνων ! ἡ Ἁγία Σοφία βεβηλοῦται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως ! ! (συγκίνησις ἀπερίγραπτος) Πλὴν μὴ κλαίετε, ὦ σκιαὶ προγόνων σεβασαί ! Ἴδου μακρὰν ἐκεῖ ὑποφώσκει μειδιῶσα γλυκεῖα αὐγὴ, ἀνατέλλει ἐκεῖ ἐκ τῶν πεμπῶν ῥοδινὴ ἡώς ! Μακρὰν δὲν εἶνε ἡ ἀνατολὴ ἧτις θὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὰ πεδία τῆς Θεσσαλίας καὶ εἰς τοὺς βράχους τοῦ Σουλίου, ὅπόθεν ἡμεῖς ἱεροφάνται τῆς ἐλευθερίας ἐπανακάμκτοντες ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο

(δ) » Ἄρῃ τὸν ἀγαθὸν ῥήτορα μὴ ἐγκωμιάζειν παρόντας ἢ προγόνους παρόντων, ἐκλεπτέον γὰρ ἂν τὸν τοιοῦτον τοῖς ἀκροαταῖς εἰκότως κόλακα οὐτιδανόν, καὶ ἐντεῦθεν πρὸς τὸν τελικὸν τοῦ λόγου σκοπὸν ὁρμώμενον » Δογγίνος. Ἄλλως ἡ ἀφθόνος γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμπεδῶν ἀνανταγωνίστω εὐνοία τετίμηται » Θεοκ.

Κοῦγγι τοῦ Σουλίου, θέλομεν κλίνει τὸ γένυ πρὸ τοῦ Μαυ-
σωλείου τοῦ Μάρκου καὶ τῶν λοιπῶν ἡρώων μας, καὶ θέ-
λομεν θύσει σώματα Τούρκων θηρία τοῦ Ταρτάρου, καὶ
θέλομεν σπείσει κρατῆρα αἵματος τυραννικοῦ!! (ἀπερίγραπ-
τος ἐνθουσιασμός)

Ἀλλὰ τί ἀκούω κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην; ἀπατῶμαι ἢ
καὶ εἰς ὑμᾶς τοῦτο συμβαίνει; Ἄκούω σάλπιγγα βρον-
τόφωνον περιηχοῦσαν καθ' ἅπασαν τὴν τε δούλην καὶ ἐ-
λευθέραν Ἑλλάδα καὶ λέγουσαν!! Ἰεραὶ σχιαὶ τῶν ὑπὲρ
πίστεως καὶ πατρίδος ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι ἀγωνισθέντων καὶ
πεσόντων! ἐγέρθητε σήμερον!! καταβῆτε σήμερον ἀπὸ
τῶν οὐρανίων σκηνωμάτων Σας νὰ πανηγυρισθῆτε εἰς τὸν
ναὸν τῆς μεγάλης Ἑλλάδος! ἱεουργεῖ ἐν αὐτῷ ὁ Γερ-
μανὸς καὶ ὁ Γρηγόριος μετὰ τῶν 12 ἀπαγχονισθέντων ἐν
Κωσαντινουπόλει Ἀρχιερέων, τοὺς ὑπηρετοῦν τὰ χερου-
δίμ καὶ τὰ ἐξαπτέρυγα Σεραφίμ τοὺς ὑπηρετεῖ ὁ Παπα-
φλέσας καὶ ὁ Παπανικολῆς καὶ τοὺς διακονεῖ ὁ νέος τῆς
Ἑλλάδος Λεωνίδας Ἀθανάσιος Διάκος!!!...

Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πα-
τρίδος ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι ἀγωνισθέντων καὶ πε-
σόντων Ἑλλήνων τε καὶ Φιλελλήνων!!!

Ζήτω τὸ ἔθνος!!

Τυπογραφικὰ παροράματα.

διαγαγεῖν	ἀνάγνωθι	δαὶ ἀγαγεῖν
ἑκατὸ	•	ἑκατὸν
ἐντμίως	•	ἐντίμως καὶ τινα ἄλλα
τύπογρ. λάθη συνέβησαν, δι' ἃ ζητοῦμεν		συγγνώμην.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΛΟΓΙΚΗ

Τόμος Β' 23

Τυπᾶται ληπιά 75